

färdig. *Gå bort, utan att s. till, utan att låta veta det eller begära lof. S. upp, út, se Uppsäga, Utsäga. — Syn. Tala, Yttra, Nämna, Orda, Uttrycka, Förmäla, Förljuda, Anföra, Berätta, Förtälja, Förklara, Uppgifva, Påstå. — 2) Befalla; stadga. Ni har här ingenting att s., ingen rätt att befälla, ingen myndighet. Hafva mycket att s., hafva stor myndighet, mycket anseende. Han har intet att s. öfver honom. Som lagen säger, stadgar. S. till, åt, se Tillsäga. — 3) Ljuda, låta. Det sade knarr. Han slog näfven i bordet, så att det sade pang. — 4) (vid stafning) Sammanläggas till, uttalas, ljuda som. I a säger la. — 5) Betyda. Hvad vill det s.? (tonvigten på det) hvad betyder det? Det vill s., att..., så mycket som, att..., det betyder, att... Det vill ingenting s., betyder ingenting. Vill det s., att han har orätt? bör det så förstås, att han har orätt? Jag vill dermed s., att..., jag menar dermed, att... Det vill något s. (tonvigten på det), är af betydnet. — Sagd, part. pass. Oss emellan s-t, i förtroende. S-t och gjordt, se Göra. [Säja.]*

SÄGEN, sä'gn, m. 3. pl. sägner. (af Säga) Muntlig berättelse, som ifrån äldre tider gått man och man emellan. En gammal s. Man vet det genom sägner. [Sägn.]

SÄJARE, m. 3. Se Visare.

SÄJARKNÄPP, m. 2. Knäpp, som höres vid hvarje svängning af pendeln i ett ur. [Segerknäpp.]

SÄJARTAFLA, f. 1. Se Visartafsla.

SÄKER, a. 2. 1) Som ej medföra, är utan, skyddar för fara; der man ej behöfver frukta någon fara. S. ort. S-t ställe. S. kust. Gatorna äro ej säkra. — Syn. Trygg. — 2) (om person) Som är i skydd, ej behöfver frukta. Vara s. för anfall. Gör dig ej s. för regn. Ej vara s. om silt lif. Han kan nu vara s. om silt uppehålle. Göra sig för s., tro sig vara i trygghet för en fara, som verkligen hotar. En s. syndare, som utan eftertanke och utan fruktan öfverlemnar sig åt synden. — Syn. Trygg, Lugn, Fredad. — 3) Tillförlitlig, pålitlig, ofelbart, viss. Jag har det af s. hand, af tillförlitlig sagesman. Säkra underrättelser. S. uppgift. Det är s-t, att så är. Gifva ut för s-t, att... Jag kan ej säga något s-t derom. Ett s-t medel. En s. vän. S. vägvisare. Denne fältskrår har en s. hand. Vara s. på handen, på foten. Göra en s. på handen. S. på sin sak. Ha, spela s-t spel. (Fig. fam.) Spela s-t spel, vara säker på sin sak. Taga det säkraste partiet. (Substantivt) Taga det säkra för det osäkra, föredraga en säker fördel, ehuru mindre, framför en större, oviss. — 4) Fullt öfvertygad, viss om något. Jag är s. på, att han det gör. Det är jag s. om.

SÄKERHET, f. 3. 1) Egenskapen att trygga för fara. Ett ställes s. Gatornas s. — 2) Tillstånd, då man är säker för fara; skydd. Tryggsinnesstämmning, grundad på föreställningen, att man har ingenting att frukta; lugn. Vara i s. Lefva i s. Sätta, bringa i s. Sätta sig i s. för något. Söka sin s. genom stykten. Allmänna s-en, tryggadt tillstånd för alla inbyggarna i ett samhälle. Personlig s., säkerhet till lif, lemmar och helsa. Se äfv. Person. Med all s., tryggt, utan fruktan. Syndares s., se Syndasömn. — 3) Tillförlitlighet; pålitlighet; ofelbarhet, visshet. S-en af en underrättelse, af en uppgift. Jag tviiflar ej på s-en af detta

medel. Den s., med hvilken han skjuter. Hans s. på lina är förvånande. — 4) Fullt öfvertygelse, visshet. Han kan ej med s. påstå, att... Jag vet med s., att... — 5) Hvad som lemnas till trygghet för utbekommandet af en fordran. Han vill ha s. Ställa s. för sig. — Syn. Pant.

SÄKERHETS AKT, m. 3. Förenings- och S-en, det tillägg till 1772 års regeringsform, som på riksdagen år 1789 gjordes.

SÄKERHETS BÖSSA, f. 1. Gevär med inrättning till att förekomma vådan af skottets aflossande i otid.

SÄKERHETS LAMPA, f. 1. Ett slags lykta af fin messingtråd, som förekommer faran af explosion i grufvor.

SÄKERHETS LYKTA, f. 1. Se Säkerhetslampa.

SÄKERHETS LÅS, n. 3. 1) Konstlås med reglar, som låta öppna sig endast af ägaren, efter vissa af honom ensam kända inskrifningar eller märken. — 2) Bösslås, hvarigenom vådan af gevärets aflossning af sig sjelf förekommes.

SÄKERHETS MÅTT, m. 3. Åtgärd, som afser vinnande af säkerhet. Taga sina s.

SÄKERHETS REGEL, m. 2. pl. — regler. Regel, som utgår en del af ett bösslås.

SÄKERHETS REGEL, f. 1. pl. — reglor. Regel, som åsyftar säkerhet.

SÄKERHETS RÖR, n. 3. Ett slags kemiskt verktyg, som brukas vid distillationer.

SÄKERHETS TEORI, - - - - ri', f. 3. Så kallas i moralfilosofien den åsigt af straffets ändamål, enligt hvilken staten bör skydda eller försvara sig sjelf, såsom varande en rättsanstalt.

SÄKERHETS VENTIL, - - - vännti', m. 3. Ventil på en ångmaskin för utsläppande af ånga, till förekommande af explosion.

SÄKERLIGEN, adv. Se Säkert, 2.

SÄKERT, adv. 1) På ett säkert sätt, med säkerhet, fast, stadigt, ofelbart. Gå s. Stå s. Spela s. Skjuta s. — 2) Med visshet. Tro, veta s. Han kommer s. — Syn. Säkerligen, Visst, Bestämdt.

SÄLG, f. 2. Träd af Pilslägtet, hvars bark nyttjas till beredning af klippling. *Salix caprea.* [Sälj.]

SÄLJA, v. a. 2. Impf. Sälde. Sup. Sällt. Part. pass. Söld. (Betyder ursprungl. öfverlemnna, öfverlåta.) Emot betalning till en annan öfverlåta en sig tillhörig sak. S. något till någon för en viss summa. Han har sålt det för 100 r:dr. S. på auktion. S. till underpris. Den varan s-ger sig lätt, långsamt, har lätt, trög afsättning. (Fig.) Låta s. sig, emot betalning låta förmå sig att på något sätt förråda sin pligt. S. sin röst, silt beskydd, låta betala sig, för att gifva &c. S. sig till ett parti, af egenyttiga bevekelsegrunder låta förmå sig att öfvergå till ett parti. — S. bort, se Bortsälja. S. tillbåka, sälja en sak till någon, af hvilken man förut köpt densamma. S. under någon, se Undersälja. S. út, se Utsälja; äfv. upphöra att sälja. — Syn. Afåta, Afsälja, Afsätta, Afyttra, Bortsälja, Försälja, Föryttra. — 2) (fig.) Förråda till följe af egenyttigt beräkning. S. silt faderland, sin konung. — Söld, part. pass. (Fig. fam.) Vara s., förlorad. Han är s., som så illa belett sig. — Säljande, n. 4.

SÄLJARE, m. 3. - JERSKA, f. 1. En, som säljer. — Ss. S-lön.

SÄLJBAR, a. 2. Som kan, får säljas; som låter sälja sig, är till salu. — Säljbarhet, f. 3.